

мовлення. По-друге, такі книги сприяють розвитку уяви та творчості. Діти можуть взаємодіяти з персонажами і подіями, що відбуваються на сторінках книги, вчаться сприймати інформацію у формі гри та веселощів. Це стимулює їхні уявлення та розуміння світу навколо. По-третє, інтерактивні книги сприяють розвитку уваги та концентрації. Діти, взаємодіючи з AR-елементами, вчаться зосереджувати увагу на деталях, розвиваючи навички спостереження й аналізу. Крім того, інтерактивні книги можуть включати в себе освітні ігри та завдання, що сприяють вивченню літер, цифр, кольорів, форм. Інтерактивна книга стає необхідним інструментом у формуванні позитивного ставлення дитини до читання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Городенко Л. Інтерактивна книга. *Інформаційне суспільство*. 2010. Вип. 12. С. 16–20.
2. Єфімова М. Інтерактивна дитяча книга в Україні становлення та перспективи. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. 2013. Вип. 19 (2). С. 259–263.
3. Лупенко В. Дитячі інтерактивні електронні видання: перспективи розвитку в Україні. *Український інформаційний простір*. 2014. Вип. 3. С. 267–271.

*Тарас ЛЕПАК,
Надія ДУДНИК
(Дрогобич, Україна)*

ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ЕКОНОМІЧНОЇ ГРАМОТНОСТІ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ТА МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Актуальними для освіти є питання удосконалення змісту та якості організації процесу навчання і виховання підростаючої особистості зі збереженням наступності впродовж життя. Освітні програми, які

розробляються науковцями, педагогами-практиками за участі громадськості, відповідають вимогам Державного стандарту і покликані формувати певні компетенції здобувачі, проєктувати загальний обсяг навантаження здобувача й очікувані результати, містить вимоги до учасників освітнього процесу, описує зміст і взаємозв'язок освітніх галузей зі збереження принципу наступності, зазначає засоби та способи реалізації освітніх завдань. «Освітня програма схвалюється педагогічною радою закладу освіти та затверджується його керівником» [4].

Важливим напрямом обізнаності громадян є фінансова грамотність, адже для незалежної країни створення умов добробуту й економічного процвітання є необхідним важелем самоствердження в європейському просторі. Виховання соціальної відповідальності, фінансової компетентності розпочинається з періоду старшого дошкільного віку, коли розуміння товарно-грошового обігу та свідомого регулювання потреб і можливостей дитини набувають зрілості у когнітивній та поведінковій сферах. Проблемам фінансової грамотності присвячені дослідження Н. Фергюсона «Світ грошей», Р. Рея «Сучасна теорія грошей», С. Вожжова, Ю. Вус «Мрія на мільйон» [2], які у доступній формі гри навчають азів економіки, подають проблемні ситуації для прийняття самостійних рішень у фінансових операціях в умовах віртуальної реальності, подають знання про товарно-грошові залежності, економічні ризики, можливості створення власного комерційного підприємства.

Від 2016 р. в Україні реалізується Міжнародний проєкт соціальної та фінансової освіти дітей 3–18 років «Афлатун» [3], який працює за фінансової та методичної підтримки науковців і педагогів з Нідерландів. Освітній рух фінансової та соціальної грамотності дітей, починаючи з дошкільного до юнацького віку, популярний у європейських державах і розроблений за віковим підходом до сприйнятливості матеріалів. Зокрема,

для дітей дошкільного віку запропонована програма «Афлатот», молодшого шкільного віку – «Афлатун», а для учнів середньої та старшої школи існує програма «Афлатін». Програми містять навчальні теми, розроблені методичні матеріали, дидактичні вправи, які дають знання з основ економічної грамотності, знайомлять з історією перших грошей, вчать розуміти потреби і можливості торгівлі, створювати власний бюджет, планувати соціальні взаємини на основі розумної ощадливості.

Проєкт для освіти дошкільників та школярів запроваджено у 16 регіонах нашої країни. Активну участь взяла і освітянська громада Дрогобича. Програму «Афлатот» впроваджує ЗДО № 11 «Світлячок», а роботу з дітьми молодшого шкільного віку «Афлатун» реалізовує група творчих педагогів ліцею № 1 ім. Івана Франка.

Термін «афлатун» у перекладі з арабської означає «дослідник, який вміє мислити, досліджувати, діяти» [3]. Діяльнісний напрям освітньої програми вимагав окремої підготовки педагогів до реалізації новації. Для вихователів та вчителів були організовані навчальні лекції, інструктивно-методичні наради, проведено серію семінарів-тренінгів, залучено практичних психологів для попередження можливих проблем у виконанні соціальних та комунікативних завдань. Комплект спеціального дидактичного матеріалу вимагав проведення інструктажу, тренувальних вправ, які проходили в режимі очного і дистанційного навчання, працювали постійні консультативні пункти, мобільні робочі групи, які ділилися досвідом освоєння знань та вироблення умінь.

Просвітницька робота проводилася і з батьками вихованців та учнів ЗДО та школи. Дирекцією організовувалися громадські слухання, виносилися колегіальне рішення щодо впровадження нової освітньої програми з економічної грамотності. Для батьків працюють просвітницькі портали, які інформують про зміст занять, мету проведення проєктів,

дають поради для виконання індивідуальних та колективних завдань тощо. Щомісяця на постійній основі проходить тиждень соціальної та фінансової освіти, де комплексно реалізуються освітні завдання на теоретично-практичному рівні. Педагог є організатором семінарів, консультацій-презентацій для батьків, педагогічних читань, тренінгів, де пояснюються переваги проєктів «Афлатот» та «Афлатун». Візуалізація у виготовленні буклетів, емоційно позитивна атмосфера в доповнювальних засобах музично-театралізованої діяльності, освітньо-розважальні вікторини, ярмарки здобутків дітей, фото- та відеовиставки дитячих робіт, популяризація інформації через інформаційні освітні сайти створюють цілісну діяльнису проєктну працю педагогів, дітей та громадськості.

Програми економічного розвитку дітей уможливають урізноманітнити їхню діяльність, розширюють компетенції з економічних знань, формують навички самостійної відповідальної поведінки. Свої вміння дитина застосовує у життєдіяльності, набуває практичних навичок фінансової грамотності, що стає основою для її подальшого розвитку на шляху до самоорганізації, вибудовування стратегії раціонального використання грошових та матеріальних ресурсів.

ЛІТЕАТУРА

1. Базовий компонент дошкільної освіти. Нова редакція від 22 січня 2021. URL:<https://ezavdnz.mcfra.ua/book?bid=37876>
2. Вожжов С., Вус Ю. Мрія на мільйон. Рушай у світ грошей та бізнесу. Харків: Ранок, 2021, 144 с.
3. Освітній проєкт «Афлатот». URL:<https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/profesijna-skarbnichka/osvitnij-proekt-aflatot>
4. Освітні програми. Міністерство освіти і науки України. URL:<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>